Hwang Porum

Vítejte v Hjunamském knihkupectví

ROMÁN

přeložila Marie Kim

Vítejte v Hjunamském knihkupectví

Hwang Porum

Vítejte v Hjunamském knihkupectví

přeložila Marie Kim

LITERATURE TRANSLATION
INSTITUTE OF KOREA

This book is published with the support of
the Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea).

어서오세요, 휴남동 서점입니다
Welcome to Hyunamdong Bookstore
Copyright © 2022 by 황보름 (Hwang Bo Reum)
Originally published by Clayhouse Inc.

Czech Translation Copyright © 2026 by DOBROVSKÝ s.r.o.
Czech edition is published by arrangement with Clayhouse Inc.
through BC Agency, Seoul.

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Marie Kim, 2026
Cover © Banzisu, 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-8592-6

Jaké by mělo být knihkupectví?

Před knihkupectvím přešlapoval zákazník, který si popletl otevírací dobu. Naklonil se k výloze, dlaní si stínil oči a nakukoval dovnitř. Jongdžu ho hned poznala. Chodil sem tak dvakrát třikrát týdně, vždy po práci.

„Dobrý den."

Muž v obleku se náhlého pozdravu lekl, stále shrbený k výloze otočil hlavu a zadíval se na Jongdžu. Když ji poznal, rychle odtáhl ruku od obličeje, narovnal se a nervózně se usmál.

„Chodím sem jen po večerech, takhle brzy přes den jsem tu poprvé," prohodil, když se na něj tiše pousmála. „Nevím, jak jste na tom v jiných ohledech, ale že vám práce začíná až v době oběda, to vám tedy závidím," pokračoval s jemným úsměvem.

„To mi říká spousta lidí."

Píp, píp, píp, píp, píp, píp. Jongdžu vyťukala heslo. Muž schválně odvrátil hlavu a zpět se otočil, až když odemkla

elektronický zámek na dveřích. Trochu se uvolnil. Jongdžu otevřela dokořán a prohlásila:

„Od včerejška to tu trochu zatuchlo. Vůně noci a knížek. Ale jestli vám to nevadí, pojďte dál."

Muž odmítavě zamával rukama a ucouvl.

„To ne. Nehodí se, abych vás vyrušoval mimo otevírací dobu. Přijdu jindy. Dnes je venku pořádné horko, viďte?"

Jongdžu na paži ucítila paprsek horkého slunce a vděčně se pousmála.

„Máte pravdu, je teprve červen, a už takové vedro."

Chvilku se za odcházejícím mužem dívala a potom vešla do knihkupectví. Bylo jí tady dobře. Se svým pracovním místem byla spokojená. Cítila se tu po všech stránkách pohodlně. Rozhodla se, že už se nebude nimrat v pojmech, jako je vůle nebo vášeň. Nepotřebovala si pořád opakovat podobná slůvka a schovávat se za ně. Teď už uměla rozpoznávat signály svého těla. Dokázala se sama sebe zeptat: můžu tu existovat sama o sobě? Nemám potřebu se z tohoto prostoru vyčleňovat? Dokážu tady milovat a vážit si sama sebe? To všechno Jongdžu v tomhle knihkupectví nacházela.

Vážně bylo nějak horko. Než zapne klimatizaci, musí udělat ještě něco: vyvětrat starý vzduch včerejška a vpustit dovnitř nový. Kdy se i ona dokáže konečně odpoutat od své minulosti? Nechce toho moc? Podobné myšlenky se jí vracely v podstatě samy od sebe, tížily ji. Ale ona je stejně automaticky zahnala a pak jedno po druhém otevřela okna.

Prostor okamžitě zcela zaplnil horký vzduch. Rukou si ovívala obličej a vedro z knihkupectví hnala pryč. Kdyby sem dnes přišla poprvé, líbilo by se jí tu? Chtěla by si na takovém místě nechat poradit s výběrem knihy? Jak by mělo vypadat důvěryhodné knihkupectví?

Kdyby tu dnes stála v roli nové zákaznice… nezaujal by ji hned támhleten regál s knihami? Police plná románů, která zabírá celou jednu širokou stěnu. Ji ano, ale zaujala by jen lidi, jako je ona sama, lidi, kteří mají rádi beletrii. Až poté, co si otevřela knihkupectví, zjistila, že poměrně dost čtenářů vůbec nečte romány. Ti by se k takovému regálu ani nepřiblížili.

Po knihovně zabírající celou stěnu toužila od dětství, byl to splněný sen. Na základní škole se do čtení knížek zamilovala a prosila tátu, aby v jejím pokoji zařídil police na knihy podél všech čtyř stěn. Otec jí však vyhuboval s tím, že nemá být hamižná. Ani když jde o knížky. Už jako malá věděla, že táta se tváří přísně jenom proto, aby jí pomohl zbavit se jejích zlozvyků. I tak ji tehdy jeho příkrý výraz vyděsil a se slzami v očích mu usnula v náručí.

Opírala se o regál a pozorovala knihovnu. Pak se otočila a vykročila k oknu. Takhle vyvětráno už stačí. Jako vždy začala od okna úplně vpravo a postupně pozavírala všechna. Až pak zapnula klimatizaci a pustila hudbu, kterou tu vždy poslouchala. Album *Hopes and Fears* od britské kapely Keane. Vyšlo už v roce 2004, ale ona ho poprvé slyšela až loni a okamžitě si ho zamilovala. Poslouchala ho téměř denně. Zpěvákův zasněný a jakoby líný hlas naplnil celé knihkupectví. Začínal další den.

Teď už nemusím plakat

Jongdžu si sedla k počítači vedle pokladny a otevřela e-maily. Chtěla jen zkontrolovat množství online objednávek. Pak si pročetla poznámky, které si včera večer zapsala na papírek. Zvyk zapisovat si denní úkoly podle důležitosti si osvojila už na střední. Kdysi si poznámky dělala ve snaze mít všechno pod kontrolou, dnes to byl spíš prostředek ke zklidnění mysli. Když si pěkně popořadě pročetla, co ji daný den čeká, hned snáze uvěřila, že vše půjde hladce.

První měsíce po otevření knihkupectví si na nějaké poznámky ani nevzpomněla. Čas se pro ni zastavil. Jen se snažila vydržet, den po dni. Všechna energie ji opustila ještě před otevřením, jako by ji odvál vítr. Ne, prostě nebyla ve své kůži, to je přesnější. Otevřít knihkupectví byl její jediný cíl, všechny ostatní myšlenky vypustila. Naštěstí ze sebe dokázala vyždímat maximum, když měla důvod. Cíl ji dokázal namotivovat. Vybrala čtvrť, našla místo, zajistila interiér, naskladnila knihy a v mezičase si udělala baristický kurz.

Knihkupectví otevřela ve čtvrti Hjunam mezi rodinnými domky.

Jenže potom jako by zamrzla. Knihkupectví lapalo po dechu jako raněné zvíře, nedokázalo se vzchopit. Poklidná atmosféra sice dokázala místní přilákat, ale nikdo se moc nevracel. To kvůli Jongdžu. Jen seděla, bledá, jako by v těle neměla ani kapku krve. Když někdo z místních otevřel dveře a vešel dovnitř, neubránil se pocitu, že narušil její osobní prostor. Sice se usmívala, ale úsměv jí nikdo nevracel.

Našli se však tací, kteří poznali, že její výraz není falešný. Jedním z nich byla Minčcholova maminka.

„Myslíš, že sem někdo bude chodit, když tu jenom sedíš jak pecka? Prodávání knížek je byznys jako každý jiný, nemůžeš tam jen tak dřepět a být pěkná. Proč si myslíš, že by vydělávání peněz mělo být snadné?“

Minčcholova maminka byla přirozeně pohledná dáma, ale ráda se výrazně líčila. Dvakrát týdně docházela do kulturního centra na lekce čínštiny a malování. A po lekci, cestou domů, se vždy zastavila v knihkupectví a zkoumala, jak se dnes Jongdžu daří.

„Dneska všechno v pohodě?“

„Já jsem vždycky v pohodě,“ odpověděla Jongdžu na starostlivý dotaz s mírným úsměvem na tváři.

„Pche. Víš, jakou měli všichni v okolí radost, že se tu otvírá knihkupectví? Ale copak by sem někdo chodil, když tu pořád jen sedíš zhroucená jak marioneta s přetrženým provázkem? Vypadáš nemocně.“

Z třpytivé kabelky vytáhla blyštivou peněženku.

„Takže jsem jako panenka? To nezní špatně,“ zavtipkovala Jongdžu s přehnaným nadšením v hlase.

Minčcholova maminka pohoršeně mlaskla a pousmála se.

„Jedno ledové americano, prosím.“

Jongdžu při přijímání platby pokračovala rádoby vážnějším tónem: „Schválně se snažím působit přístupněji, aby ta má přirozená dokonalost lidi neodrazovala, ale koukám, že to moc nefunguje."

„Kdo ti prozradil, že mám ráda lidi s dobrým smyslem pro humor, co?" zvolala Minčcholova maminka žertovně.

Jongdžu v hrané lhostejnosti široce otevřela oči a pevně zavřela pusu. Minčcholova maminka se zasmála, sledovala, jak Jongdžu připravuje kávu, a opřená o bar si sama pro sebe mumlala: „Vlastně jsem taky měla takové období. Jako bych tu vůbec nebyla. Byla jsem bez energie. Bylo to po narození syna, taky jsem vypadala nemocně. *Byla* jsem nemocná. Bolelo mě celé tělo. To jsem ještě dokázala pochopit, ale proč mě bolela i duše? Zpětně si říkám, že to nejspíš byla deprese."

„Káva je hotová."

Jongdžu se chystala nasadit víčko, ale Minčcholova maminka jej odmítla, strčila do nápoje brčko a odešla si sednout ke stolku. Jongdžu si přisedla.

„Když je člověk opravdu nemocný, je těžké předstírat, že to tak není. Přišlo mi tak strašně nefér, že o tom ani nemůžu nikomu říct. Každou noc jsem probrečela. Říkám si, jaké by to bylo, kdybych tehdy mohla taky jen tak nečinně sedět jako ty. Třeba by ta deprese skončila o trochu dřív. Tak dlouho jsem plakala… Když se chce člověku brečet, měl by brečet. Když pláče jeho duše, měl by plakat taky. Jakmile to člověk potlačuje, akorát tím oddaluje své uzdravení."

Jongdžu jen tiše naslouchala. Minčcholova maminka mocně nasála ledovou kávu brčkem.

„Když se teď tak poslouchám, docela ti závidím, že máš na tohle čas."

Jongdžu první měsíce plakala často. Když jí vytryskly slzy z očí, nechala je stékat po tváři. A když přišel zákazník, jakoby

nic je utřela a šla se mu věnovat. Zákazníci předstírali, že si ničeho nevšimli. Neptali se, proč pláče. Říkali si, že nejspíš nějaký důvod mít bude. Měla. Jongdžu ho znala. Motal se kolem ní pěkně dlouho, skoro jako by tu s ní byl celý život. A ani nevěděl, že to právě on má její slzy na svědomí.

Příčina jejích slz byla sice stále přítomna, ale jednoho dne si Jongdžu uvědomila, že už nebrečí. Ulevilo se jí. Měla pocit, že už plakat nepotřebuje. Dny, kdy jen bezmocně posedávala, postupně mizely. Když se ráno probudila, cítila víc energie než den předtím. Ale pořád neměla chuť pro knihkupectví teď hned něco dělat. Místo toho si se zaujetím četla.

Jako v dětství, kdy vedle sebe hromadila knížky, které si chtěla přečíst. Na tváři se jí zrcadlily úsměv i soustředění, čítávala si až do pozdní noci. Když ji maminka volala k jídlu, šlo jí to jedním uchem dovnitř a druhým ven, úplně zapomněla na hlad. Ta obrovská radost ze čtení! Doufala, že znovu nabytá radost jí dodá sílu začít znovu od začátku.

Až do konce základní školy trávila každičkou volnou chvilku čtením. Zaneprázdnění rodiče ji rádi nechali s knížkou v ruce zalezlou někde v koutku. Když přečetla všechny knížky, co měli doma, začala chodit do knihovny. Bavilo ji to. Hlavně beletrii četla ráda. Přišlo jí, jako by bez vynaložení většího úsilí cestovala úplně jiným světem. Když se pak vrátila do reality, měla zkaženou náladu, jako by ji někdo vyhnal ze sladkého snu. Dlouho se však netrápila. Stačilo otevřít knížku a mohla znovu vyrazit na cesty.

Jongdžu si četla v prázdném obchodě a s úsměvem vzpomínala na své dětství. Už není ve věku, kdy se jí četlo snadno. Dlaní si lehce protřela unavené oči. Několikrát zamrkala a vrátila se ke čtení. Četla odhodlaně, s láskou, jako by obnovovala vztah se starým přítelem. Nedokázala se s ním rozloučit ani za celý den. Vytoužený vztah se rychle obnovil. Knihy ji přijaly

zpět, vřele objaly, chápaly ji takovou, jaká byla, jako by nikdo jiný než ona neexistoval. Cítila, jak díky pravidelnému přísunu příběhů sílí, jako by knihy byly její potravou. A až když se nasytila a konečně pozvedla hlavu, spatřila reálný stav svého knihkupectví.

„Doteď jsem to tu strašně zanedbávala, to musím uznat,“ pomyslela si.

Horlivě se pustila do doplňování sotva způli zaplněných regálů. Všude možně pátrala po dobrých knihách. Do každé přečtené knížky vlepila papírek se svými dojmy. K těm, které nečetla, si dohledávala oficiální kritiky i recenze čtenářů, pamatovala si, jak knížka na koho působila. Když se zákazníci zeptali na knihu, kterou neznala, dohledala si ji alespoň zpětně. Nesnažila se hned lákat nové zákazníky. Nejprve se soustředila na to, aby její obchod s knihami vypadal opravdu jako knihkupectví. Podezřívavých pohledů začalo postupně ubývat. Všímaví lidé zaznamenali, jak se knihkupectví mění. S každou další návštěvou bylo útulnější, změnilo se v místo, kam kolemjdoucí chtěli bezděčně nakouknout. Víc než cokoliv jiného se však změnil výraz jeho majitelky. Už tam neseděla ona Jongdžu se slzami na tvářích, ze které byli zákazníci tak nesví.

Knihkupectví začali vyhledávat lidé z širokého okolí. Minčcholova maminka pozorovala tři nebo čtyři zákazníky, jak si prohlíží knihy, a vesele se zeptala:

„Jak se o tomhle místě dozvěděli?“

„Prý z Instagramu.“

„Ty tam máš účet?“

„Ano. A co píšu na ty papírky v knihách, to dávám i tam.“

„A to sem kvůli tomu někdo jede?“

„Dávám tam všechno možný. Ráno cestou do práce lidi pozdravím, když něco čtu, tak tam tu knížku stručně představím, občas si postěžuju, a cestou z práce zas večerní pozdrav.“

„Já už těm lidem vůbec nerozumím. To sem kvůli tomu fakt jedou? No, ale je to dobře. Myslela jsem, že se jen poflakuješ, ale vypadá to, že něco přece jen děláš."

Dokud jí byl osud knihkupectví lhostejný, přišlo jí, že nemá co na práci. Ale když se o svůj obchod začala skutečně zajímat, práce jako by nikdy nekončila. Ruce ani nohy se od rána až do večera nezastavily. A když si uprostřed toho shonu někdo objednal kávu, nevěděla, kde jí hlava stojí. Několik dní se s tím snažila vypořádat a pak po okolí rozvěsila letáčky, že shání baristu. Hned na druhý den dorazil Mindžun. Ochutnala kávu, kterou připravil, a ještě ten den šla letáčky zase sundat. Mindžun následujícího dne nastoupil. Tou dobou fungovalo knihkupectví zhruba rok.

A teď už utekl další. Mindžun dorazil pět minut po ní. Jongdžu popíjela kávu, kterou jí připravil, a četla si. V pracovní době, v jednu odpoledne.

Jakou kávu máme dnes?

Mindžun kráčel ke knihkupectví a minul se s mužem, který se ovíval malým větráčkem. Mindžun mu záviděl. Nebylo jen tak obyčejné teplo, pod horoucími paprsky slunce mu úplně hořela hlava. Loni takové vedro určitě nebylo. Nebo bylo…? Ve snaze vybavit si, jaké bylo loni touhle dobou počasí, si vzpomněl, jak na téhle cestě náhodou zahlédl letáček s nápisem „Sháním baristu“.

Sháním baristu.
Pracovní doba 8 hodin denně, 5 dní v týdnu.
Mzda k jednání při pohovoru.
Vítán je kdokoliv, kdo umí připravit lahodnou kávu.

Potřeboval práci, jakoukoliv. A tak se hned druhý den vydal do knihkupectví. Bylo mu jedno, jestli bude připravovat kávu, nosit krabice, uklízet záchody, opékat hamburgery, rozvážet balíky, nebo načítat čárové kódy. Stačí, když si tím vydělá trochu peněz.

Přišel ve tři odpoledne. Očekával, že tou dobou bude knihkupectví nejméně vytížené. Opravdu tam nebyla ani noha. U stolku kousek od barového pultu seděla žena, která vypadala jako majitelka, a něco si zapisovala na malé papírky velikosti dlaně. Slyšela, že někdo přichází, ohlédla se a tiše pozdravila. V obličeji se jí rozprostřel přirozený úsměv, který jako by říkal: *„V klidu se tu porozhlédněte, nebudu vás rušit."*

Vrátila se ke psaní. Mindžun se rozhodl nepospíchat a porozhlédnout se okolo. Na to, že byli na okraji města, bylo zdejší knihkupectví působivě rozlehlé. Všude byla namátkou rozestavená křesílka, aby si lidé mohli v klidu číst. Police s knihami zabíraly celou jednu stěnu, a dokonce i třetinu té vedlejší. Skrz dveře viděl pod oknem skříňku s šuplíky sloužící jako regál. Moc to nezkoumal, ale nevypadalo to, že by rozložení knih mělo nějaký systém. Z vedlejšího regálu vytáhl jednu knihu. Byl v ní založený nějaký papírek. Přečetl si jej.

„Možná je každý jednotlivý člověk jako ostrov. Sám, osamělý. Nemusí to být nutně špatně. Samota může znamenat i svobodu, osamocení hloubku. Mám ráda romány, které vykreslují postavy jako ostrovy. A miluji ty, ve kterých se postavy jako ostrovy navzájem objevují. Takové to: ‚Jé, tys byl tady? Jo, jo, já byl tu!' Upřímně, dřív jsem se často cítila osaměle, ale teď už ani tolik ne. Díky vám. Když se člověk na svůj život podívá z jiného úhlu, může být opravdu šťastný. Díky téhle knížce jsem takovou radost pocítila i já."

Vrátil papírek do knížky a podíval se na její název. *S elegancí ježka*. Zkusil si představit bodlinami obsypané zvířátko, jak se elegantně kolíbá sem a tam. Ježek? Samota? Osamění? Hloubka? Samota značící svobodu, osamění značící hloubku. Samotu i osamění doteď vnímal jako samostatné entity, nic dalšího v nich nehledal. Ani jednomu se nesnažil

vyhýbat. A jednoznačně byl svobodný. Ale došel díky tomu k hlubšímu poznání? Moc nevěděl, co si o tom myslet.

Tušil, že lísteček, který si teď přečetl, bude mít přímou souvislost s tím, co zrovna píše žena sedící u stolu. To chystá všechno sama? Myslel, že v knihkupectví stačí prostě jen vyskládat knížky. Ale asi ne.

Nakonec si prohlédl kávovar. Pak ženu oslovil.

„Já…“

„Ano? S čím vám mohu pomoci?“

Vstala od psaní a podívala se na něj.

„Jsem tu kvůli tomu vašemu letáčku. Barista.“

„Á! Barista! Přisedněte si.“

Její úsměv jako by odrážel radost ze shledání s někým, na koho dlouho čekala. Usadila Mindžuna ke stolu, od pokladny přinesla dva papíry a položila je na stůl. Sedla si naproti němu a spustila:

„Vy bydlíte někde poblíž?“

„Ano.“

„A umíte připravovat kávu?“

„Ano, brigádničil jsem v různých kavárnách.“

„Takže zvládnete obsluhovat i tenhle kávovar?“

Mindžun si přístroj letmo prohlédl.

„Nejspíš.“

„A mohl byste mi teď nějakou kávu udělat?“

„Teď?“

„Ano, jen dva šálky. U kávy se nám bude povídat lépe.“

Seděli naproti sobě, mezi nimi dva hrnky. Ochutnala kávu, kterou jim připravil, a on ji u toho pozoroval. Až doteď ani nebyl nervózní. Připravit dobrou kávu mu nikdy nedělalo problém. Ale když teď viděl Jongdžu, jak si beze slova vychutnává šálek, který nachystal, znervózněl. Pomalu vypila dva doušky a pozvedla oči k Mindžunovi.

„Proč nepijete? Dejte si, je skvělá."

„Dobře."

Povídali si zhruba dvacet minut. Většinu času mluvila ona, on poslouchal. Káva je výborná. Byla by nejradši, kdyby mohl nastoupit hned. Mindžun chtěl také začít co nejdříve, a tak rychle přikývl. Podle jejích slov postačí, když se bude soustředit na kávu. Ale prosila ho, aby se kolem kávy postaral o vše, ze své hlavy chtěla tyhle starosti zcela vypustit. Znovu se přeptala, zda zvládne obstarat i výběr a objednávku kávových zrn. Mindžun nechápal, co by na tom mělo být složitého, takže znovu jen rychle přikývl.

„Spolupracuju s jednou pražírnou. Jejich vedoucí se vám bude věnovat s patřičnou péčí."

„Dobře."

„Stačí, když budeme každý dobře dělat svou práci. Ale když toho bude mít jeden z nás moc, může toho druhého poprosit o pomoc."

„Dobře."

„Nemyslím to tak, že si o pomoc budu říkat jen já. Když nebudete stíhat vy, taky vám ráda pomůžu."

„Dobře."

Přisunula k němu smlouvu. Pokud nebude mít výhrady, může ji rovnou podepsat. Vyndala propisku. Postupně ho upozorňovala na jednotlivé body.

„Práce je na pět dní v týdnu. V neděli a v pondělí máte volno. Pracovní doba je od 12:30 do 20:30. Je to tak v pořádku?"

„Ano."

„Knihkupectví je otevřené i v pondělí. Já mám volno jen v neděli."

„Aha, dobře."

„Kdybyste tu někdy musel zůstat déle, což si ale nemyslím, že by se mělo stávat, je tu příplatek za přesčas."

„Dobře.“

„Hodinová mzda je 12 000 wonů.“

„Tolik?“

„To je podle mě minimum při práci na pět dní v týdnu.“

Mindžun se rozhlédl okolo. Najednou si uvědomil, že se tu od jeho příchodu neobjevil jediný zákazník. Zajímalo ho, jestli si toho jeho nová vedoucí taky všimla. Možná vůbec neví, co dělá. Brigádníka nejspíš zaměstnává poprvé. Moc se mu nezdálo, jak bezstarostně se tváří, jako by o nic nešlo. A tak se, sám nevěděl jak, taky rozhodl být upřímný.

„Většinou tolik nedávají.“

Zvedla hlavu, chápavě se na něj podívala a zahleděla se do smlouvy.

„Máte pravdu. Bude to pro mě náročné. Ty vysoké nájmy… Ale tady je to dobré. Nemusíte se bát,“ řekla stručně, zvedla hlavu a zadívala se mu do očí. Ty jeho byly nepřítomné, a přesto vřelé. To se jí na něm líbilo. Pohled, který se nedal snadno rozklíčovat. Pohled, který v ní budil touhu povídat si s ním víc. Líbil se jí i jeho postoj. Na nic si nehrál. Nevypadal, že se na ni snaží zapůsobit. Přesto zůstával zdvořilý.

„Člověk musí odpočívat, aby mohl pracovat. Takže si prací musí vydělat nějakou slušnou částku, aby si mohl dopřát i relax.“

Po jejích slovech se znovu zadíval na smlouvu. Takže si nejprve stanovila pracovní dobu: pět dní v týdnu, osm hodin denně, aby zbylo dost prostoru i pro odpočinek. A pak se rozhodla vypočítat částku, kterou považovala za dostatečnou, a vyšlo jí dvanáct tisíc na hodinu. Je to začátečnická naivita a dobrosrdečnost, nebo se tomuhle knihkupectví daří mnohem líp, než to teď vypadá? Vybídla ho k podpisu, podepsal. Ona také. Vzal si smlouvu a vstal.

Doprovodila ho až ke dveřím, uklonil se a ona pravila: „Ale nemůžu vám slíbit, že tu tohle knihkupectví bude i za dva roky. Nevadí vám to?“

Kdo někde brigádničí dva roky? Jeho nejdelší brigáda byla na půl roku. I kdyby mu za měsíc řekla, že už ho nepotřebuje, nijak extra by ho to nemrzelo. Stručně odpověděl: „Dobře.“

Tehdy si o ní myslel svoje. Od té doby uběhl už rok a oba se stále hezky drželi svých rolí. Tak, jak si slíbili. Jongdžu se ponořila do vylepšování knihkupectví a výzkumu spokojenosti zákazníků. Mindžun tiše vybíral zrnkovou kávu, objednával ji a připravoval. Nic víc se po něm nechtělo, jen dobrá káva. Jednou ho pozorovala, jak jen tak kouká do zdi, když neměl co na práci, a vyprskla smíchy. Většina šéfů by se asi zachovala jinak… pomyslel si Mindžun a taky se ušklíbl.

Otřel si pot, který mu stékal po čele, otevřel dveře do knihkupectví a vstoupil. Obestřel ho příjemný vánek z klimatizace.

„Jsem tu,“ pozdravil Jongdžu, která si zrovna četla.

„Takhle brzo? Dneska je hrozné vedro, viďte?“

„To teda.“

Obešel barový pult a postavil se na své místo. To bylo vedle pokladny, z druhé strany sedávala Jongdžu.

„Jakou kávu máme dnes?“

Mindžun si utřel ruce, připravil hrnky a laškovně odvětil:

„To mi řekněte vy.“

Když si Jongdžu četla, často měla vedle rozečtené knížky šálek s kávou. Mindžun se vrátil ke stolu, posadil se a sledoval, jak upíjí. Položila hrnek zpátky, chvíli se odmlčela a pak řekla: „Chutná podobně jako ta včera, jen je možná trochu ovocnější. Je vážně výborná!“

Mindžun se lehce pousmál a přikývl. Prohodili spolu sotva pár slov, každý si hleděl svého. Tak, jak si slíbili. Před otevřením si Jongdžu četla, Mindžun kontroloval kvalitu kávy,

občas něco poklidil. Jongdžu sice prostor každý večer uklízí, ale stejně se tu pokaždé ještě něco k úklidu najde.

Příběhy těch, co odešli

Četla si až do otvíračky. Užívala si, jak ji romány odvádějí od vlastních pocitů do světa pocitů jiných. Když byly postavy nešťastné, truchlila s nimi. Když trpěly, trpěla taky. Když byly odhodlané, cítila onu odvahu i ona. Bezvýhradně přijímala pocity ostatních, a jakmile knížku zavřela, byla přesvědčená, že dokáže porozumět komukoliv na tomto světě.

Když četla, hledala v knihách odpovědi. Před prvním otevřením knihy však ne vždycky věděla, na jakou otázku odpověď hledá. Někdy si až po desítkách stran uvědomila, že tohle je přesně ten příběh, který právě teď potřebuje. Jindy naopak předem přesně věděla, po čem touží. Knihy, které přečetla za poslední rok, by se daly všechny shrnout do kategorie „Příběhy těch, co odešli“. Na pár dní, na celý život. Každý odešel po svém, ale všem odchod změnil život.

V tom období jejího života ji nikdo nechápal, všichni se pořád ptali, jak může být tak sobecká.

Jejich komentáře už dávno vytěsnila. Hlasy potlačila a vnímala je jen jako sluchové halucinace. Ale když už se zdálo, že na ně s konečnou platností zapomněla, vytanuly z hloubi vzpomínek zpět na povrch. Pokaždé ji to zasáhlo. Protože se nechtěla zhroutit úplně, ponořila se do románu, ve kterém také někdo odešel. Jako by chtěla posbírat všechny příběhy světa vyprávějící o odchodech. Měla pro ně v sobě dost místa i pochopení. Poznala už řadu důvodů k odchodu, to, jak různě je lidé vnímají, i množství odvahy, kterou k nim postavy v románech potřebovaly sebrat. Věděla, jaký může být život po útěku, že hrdinové i hrdinky třeba po letech změní názor, znala jejich štěstí i neštěstí, radost i smutek. Když chtěla, vrátila se k nim. V představách se položila vedle nich a poslouchala jejich příběhy. Uklidňovaly ji.

Hlasy lidí, kteří říkali, jak ji nechápou a jak je sobecká, se rozhodla přebít hlasy těch, co odešli. Podržely ji natolik, že teď už si sama dokázala přiznat, že to tehdy prostě jinak nešlo.

Poslední dny četla román *Animal triste* od Moniky Maron. Hlavní postavou byla žena, jejíž odchod byl opravdu nekompromisní. Opustila manžela a dceru, protože se zamilovala do jiného. Věřila, že v životě není nic důležitějšího než láska. Nepochybovala, neměla výčitky svědomí. Když pak onen milovaný muž opustil ji, nechtěla společné vzpomínky překrýt novými. Vzdala se všeho, co jakkoliv vzdáleně připomínalo život. Celá desetiletí žila sama. Už je jí sto let. Nebo možná devadesát.

Tenhle román Jongdžu dovedl mnohem dál, než sama doufala. Román o ženě, která odešla kvůli lásce. Původně ji zaujala ta část *o ženě, která odešla*, ale teď mnohem víc přemýšlela o té zbývající části slovního spojení. Co jsou lidé ochotni udělat *kvůli lásce*? Hlavní hrdinka románu nosila brýle, které u ní její milovaný zapomněl. Bylo to to poslední, co je spojovalo. Zničila si tím zrak.

Jongdžu trochu pochybovala, že je možné takhle moc milovat. Jak někdo může zahodit padesát, nebo tedy možná čtyřicet, let ve snaze uchovat si vzpomínky na dávnou lásku? Jak to, že toho nikdy nelitovala? Jak si mohla být jistá, že právě onen muž je ta jedna jediná pravá láska? Na to Jongdžu nedovedla najít odpověď. Věděla jen, že tu ženu obdivuje. Odvážně si zvolila, jak bude žít, a stejně intenzivní byl i způsob, jakým se svou volbu rozhodla naplnit.

Zvedla hlavu od knihy a stále si přehrávala slova ženy, pro kterou nic nebylo tak zraňující jako ztráta lásky. Opravdu je láska to nejcennější, co člověk může ztratit? Nic horšího se mu nemůže stát? Copak je až tak skvělá? Jongdžu tento cit sice vnímala kladně, ale nepřišlo jí, že by byl o tolik úžasnější než všechno ostatní na světě. I bez lásky se dá žít. Říkala si, že ona sama by to bez ní nejspíš docela dobře zvládla. Stejně jako někdo jiný dokáže žít jen z lásky.

Zatímco tonula v myšlenkách, Mindžun utíral hrnky. Když ve 13:00 zazvonil budík, vrátil utěrku na místo a vykročil ke dveřím. Ceduli na nich otočil na „OPEN“. Jeho kroky ji vytrhly z přemýšlení. Chtěla se Mindžuna zeptat, co si o lásce myslí on, ale rozhodla se, že to neudělá. Dokázala si představit, jak by asi odpověděl. Chvíli by dělal, že přemýšlí, a pak by z něj vypadlo jen neurčité „hmm“. Přála si, aby dal aspoň jednou v nějakém nestřeženém okamžiku najevo, co si myslí. Ale on si své myšlenky nechával pro sebe.

Mindžun otočil cedulku, vrátil se za bar a znovu začal otírat už dávno suché hrnky. Jongdžu ho pozorovala a říkala si, že udělala dobře, když se ho na nic neptala. Na takovou otázku stejně neexistuje jen jedna správná odpověď. I ta její platí jen pro daný okamžik. V životě se člověk má držet svojí pravdy. Samozřejmě že se svými názory občas narazí, experimentuje s nimi. Ale pak přijde moment, kdy zjistí, že pravda, k níž

se tak upínal, byla ve skutečnosti mylná. A tak se upne zase k nějaké jiné. Tak prostý je koloběh života. Správné odpovědi se v jeho průběhu neustále mění.

„Dobrá práce," pochválila Mindžuna, který ještě pořád utíral hrnky.

Mohla byste mi doporučit nějakou dobrou knihu?

Dokud si neotevřela knihkupectví, nikdy ji nenapadlo se zamyslet nad tím, zda dokáže být dobrou vedoucí. Viděla to dost naivně. Proč by člověk, co má rád knížky, neměl být schopný kvalitně vést knihkupectví? Ale krátce poté, co svůj obchod otevřela, si uvědomila, že role majitelky ji staví do velmi nevýhodné pozice. Když se jí zákazníci ptali, jakou knížku by jim mohla doporučit, vůbec nebyla schopná odpovědět. Jako by měla v hlavě najednou prázdno. A tenhle její tip jednomu postaršímu pánovi byl úplně mimo.

„Salingerovo *Kdo chytá v žitě* je velmi zajímavá kniha. Četl jste ji?"

„Ne," zavrtěl muž hlavou.

„Já to četla snad víc než pětkrát. Upřímně, zas tak zábavné čtení to není… myslím v tom původním významu slova. Však víte. Takové to, že se člověk při čtení sám od sebe uchechtne nebo že je tak strašně zvědavý, jak bude příběh pokračovat, až se do knížky úplně ponoří. V tomhle významu

slova ta knížka moc zábavná není. Ale, jak to říct, je v tom něco… víc. Neobjeví se tam žádná… prvoplánová zápletka, žádná nehoda. Prostě jen sleduje myšlenky jednoho mladíka, navíc sotva v pár dnech. Přesto mi ta knížka přijde… no, zajímavá."

„A o čem ten mladík přemýšlí?" zeptal se muž s vážnou tváří a Jongdžu ještě víc znervózněla.

„Svět viděný dětskýma očima. Škola, učitelé, kamarádi, rodiče…"

„Myslíte, že taková knížka bude zajímavá i pro člověka, jako jsem já?"

Jeho výraz se neměnil a Jongdžu došla slova. No jo, přijde tahle knížka stejně zajímavá i takovému čtenáři? Proč jsem ji tak slepě začala doporučovat? Muž nervózní Jongdžu poděkoval, rozloučil se, pak se chvíli probíral knížkami a nakonec si koupil knihu *Co víme o historii Eurasie*. Aha, jeho zajímala historie. Stále si pamatovala jeho poslední slova.

„Promiňte, neměl jsem se ptát. Každý přece máme jiný vkus."

Zákazník se tu omlouvá majitelce knihkupectví, že ji poprosil, aby mu doporučila nějakou knihu. To spíš ona by se přece měla omlouvat, že mu nedokázala adekvátně poradit. Uvědomila si, že nestačí jen slepě ostatním podstrkovat knihy, které jí osobně přišly dobré. Je potřeba něco víc. Ale jak na to? V přestávkách mezi prací se snažila utřídit si myšlenky.

Objektivní pohled

Pojd'me se na knihy podívat objektivně. Abych mohla zákazníkům doporučovat víc než jen knížky, které se mi líbí, musím zůstat objektivní.

Otázky

Než začnu doporučovat, musím se zákazníka nejdřív ptát. „Jaká knížka se vám v poslední době líbila?" „Která knížka ve vás zanechala hluboký dojem?" „K jakému žánru nejvíce inklinujete?" „O čem poslední dobou hodně přemýšlíte?" „Máte oblíbeného autora?"

Ale i když si otázky předpřipravila, stejně se nevyhnula situacím, kdy v hlavě neměla nic než pusto a prázdno. Takže jak se vlastně s takovou žádostí vypořádat?

„Doporuč mi něco, co mě chytne za srdce."

Minčcholova maminka si objednala ledové americano, dnes prý nemá na nějaké kulturní centrum energii. Knížka, co chytne za srdce… Tohle tedy zdaleka není dostatečné vodítko. A přitom se tu nehodí ani žádná z jejích předpřipravených otázek. Ale na něco se zeptat musí…

„Děje se něco?"

„Už několik dní… Jako by mě v krku dusil příliš suchý rýžový koláček."

„A je za tím někdo konkrétní?"

Její otázka zákaznici zarazila, až se roztřásla. Vyklopila do sebe asi polovinu ledové kávy naráz, ale její oči zůstaly nehybné.

„Minčchol."

Rodinná záležitost. Během vedení knihkupectví si Jongdžu často vyslechla soukromé problémy zákazníků. Kdysi četla, že se tohle často stává spisovatelům. Spousta lidí se jim svěřuje v naději, že jejich situaci pochopí lépe než nejlepší kamarád. Ale i vedoucí knihkupectví svěřovali lidé své příběhy překvapivě snadno. Copak člověk s touhle pozicí získává nějaké superschopnosti?

„Co se děje s Minčcholem?"

Jongdžu si vybavila jeho tvář. Byl to štíhlý, vytáhlý a pohledný středoškolák. Obličej měl stejně bělostný jako jeho matka a k tomu vřelý zářivý úsměv.

„Prý ho… nebaví žít."

„Žít?"

„Hm."

„A proč?"

„Sama netuším. Beztak to řekl jen tak, ale mně je od té doby… tak strašně úzko. Do ničeho se mi nechce."

Podle slov jeho matky Minčchola nic nezajímá. Nebaví ho škola, hry ani kamarádi. Ale úplně se od nich neodřízl. Když měli testy, učil se, když se nudil, hrál hry, kamarády měl taky. Ale stejně jeho pohled na život nejlépe vystihovalo slovo „nezájem". Po škole šel rovnou domů, lehl si do postele, brouzdal po internetu a spal. Jako by upadl do letargie. V osmnácti.

„Co bych si měla v takové situaci přečíst?" zeptala se a brčkem sála kávu mezi kostkami ledu.

Pro Minčchola by ji několik knížek napadlo. Románový svět, ve kterém hlavní hrdina upadne do letargie nebo se potuluje krajinou vlastních myšlenek. Ale jakou knížku má doporučit matce netečného syna? Ať se snažila sebevíc, žádný titul jí na mysl nepřišel. Žádná knížka, kde by byla v hlavní roli matka. Knížky o výchově dětí taky nečetla. Na okamžik ji polil studený pot. Ne proto, že by ji nenapadlo, jakou knížku doporučit. Ale proto, že knihkupectví najednou kvůli jejím limitům působilo úzkoprse. Prostor, který reflektoval jen její vlastní vkus, zájmy a schopnosti. Může tenhle obchůdek posloužit i ostatním?

„Nenapadá mě žádná knížka, která by vás chytla za srdce," odpověděla upřímně.

„Ne? To se stává."